

CYNGOR CYMUNED BETWS

Cynhaliwyd cyfarfod misol Cyngor Cymuned Betws fwy neu lai ar Starleaf ddydd Mercher 10^{fed} Mawrth 2021 am 7.00 yr hwyr.

Cynhaliwyd y cyfarfod ar sail anghysbell yn unol â darpariaethau Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Coronafirws) (Cyfarfodydd) (Cymru) 2020.

YN BRESENNOL: Cyng. Betsan Jones (Cadeirydd), y Cyng. Mike Jones, Delyth Richards, Andrew Williams, Lynwen Phillips, Dave Stacey, Loreen Lewis, Peter Comley, Jose Picouto, Andy Megrath a Lucy Jones.

Cynghorydd Sir: Betsan Jones

Clerc - Miss Angela Brown

Hysbysodd y Cadeirydd yr aelodau i sicrhau eu bod yn tawelu eu meicroffonau nes iddynt gael eu gwahodd i siarad ac i ddefnyddio'r cyfleuster codi'ch llaw hefyd pan oeddent am siarad. Gofynnodd rhai aelodau am eglurhad ar sut y gwnaed hyn ac eglurwyd hyn iddynt.

1. Ymddiheuriadau

Y Cynghorydd Annette Price – apwyntiad.

2. Datganiad gan Aelodau o Fuddiannau Personol a Rhagfarnol

Cyhoeddodd y Cynghorydd Sir B Jones ddiddordeb yn eitem Rhif 4 oherwydd ei bod yn Gyngorydd Cymunedol a Sirol ac mae'r ardaloedd yn eiddo i Gyngor Sir Caerfyrddin ac ar brydles gan Gyngor Cymuned Betws.

Cyhoeddodd y Cynghorydd M Jones fuddiant yn eitem Rhif 13 (h).

3. Cadarnhau a Llofnodi Cofnodion y Cyfarfod a gynhaliwyd ddydd Mercher 10fed Chwefror 2021

Cynigiodd y Cynghorydd Picouto ac eiliodd a chynigiodd y Cynghorydd Phillips y dylid derbyn cofnodion cyfarfod blaenorol y Cyngor fel gwir gofnod.

4. Dyfyniadau ar gyfer y contract newydd ar gyfer y 2 Faes Chwarae o fewn Betws sy'n cychwyn rhwng 1 Ebrill 2021 - 31 Mawrth 2024 i'w trafod a phenderfynu ar bwy y bydd y contractau'n cael eu dyfarnu.

Ar ôl trafodaeth bellach, cynigiodd y Cadeirydd y dylai'r Cyngor Cymuned aros gyda'r contractwr presennol. Eiliwyd hyn gan y Cynghorydd Megrath wedi pleidleisio a chytuno arno gan bawb oedd yn bresennol.

PENDERFYNWYD Clerc i hysbysu'r contractwyr llwyddiannus ac aflwyddiannus.

5. Polisi Drafft Gwybodaeth a Diogelu Data

Mae hon yn ddogfen waith; mae angen eglurhad pellach ar un maes ac mae rhai materion fformatio. Cytunwyd a **PENDERFYNWYD** i fabwysiadu'r Polisi gan bawb oedd yn bresennol. Y Clerc i gysylltu â'r Cyng Stacey mewn perthynas â newidiadau a wnaed cyn eu llwytho i fyny i'r wefan.

6. Cais am Ganiatâd Blynyddol y Clerc

Gofynnodd y Clerc am wyliau blynyddol am wythnos gan ddechrau ar 15 Mawrth 2021, hon oedd wythnos olaf y gwyliau blynyddol ar gyfer blwyddyn wyliau 2020/2021. Cytunwyd bod y Clerc yn cymryd gwyliau blynyddol.

7. Operation London Bridge ac Operation Forth Bridge (marwolaeth y Frenhines neu'r Consort)

Cafwyd trafodaeth ynglŷn â hyn, hysbysodd y Cynghorydd Lewis yr aelodau bod Cyngor Cymuned Betws yn ymuno ag Amanford i gael gwasanaethau gan mai ef yw'r un ficer sy'n cynnwys Betws ac Amanford. Cytunodd y Cynghorydd Picouto gyda'r Cynghorydd Lewis y byddai Cyngor Cymuned Betws yn ymuno ag Amanford pan fydd hyn yn digwydd. Pleidleisiwyd hyn a chytunodd pawb.

8. Asesiad Risg

Nododd y Cynghorydd Stacey rai mân wallau geirio ynglŷn â gwneud copi wrth gefn, ac roedd angen eu cywiro. Ar ôl ei newid, cytunodd yr aelodau a **PENDERFYNWYD** y dylid mabwysiadu'r Asesiad Risg diwygiedig / wedi'i ddiweddararu ar gyfer 2021/2022.

9. Pwyllgorau

Cafwyd trafodaeth ynghylch pwyllgorau, penderfynwyd nad oedd angen ei bwyllgor ei hun ar Gynllunio ac y byddai'n aros ar brif agenda'r cyfarfod misol. Roedd gan y Cynghorydd Megrath ddi-ddordeb mewn dysgu mwy am y broses gynllunio. **PENDERFYNWYD** i'r Clerc roi gwybodaeth iddo ynghylch hyfforddiant posibl yn y maes hwn a dogfennau i'w darllen. Hysbysodd y Cynghorydd Lewis yr aelod bod Cyngor Sir Caerfyrddin yn ymgymryd â'r hyfforddiant hwn.

Penderfynwyd bod angen Pwyllgor Digwyddiadau, Pwyllgor Hawliau Tramwy Cyhoeddus a Phwyllgor Tiroedd Hamdden.

PENDERFYNWYD y byddai'r Cadeirydd a'r Is-gadeirydd ar bob pwyllgor yn ogystal ag anther 3 Cynghorydd.

Bydd angen i gynghorwyr gysylltu â'r Clerc mewn perthynas â Chyfarfodydd y Pwyllgor fel Agenda a chymryd cofnodion yn hytrach nag adrodd yn ôl ar lafar i'r prif gyfarfod misol.

Y Pwyllgor Digwyddiadau i fod: Cadeirydd ac Is-gadeirydd, y Cynghorydd Lewis, y Cynghorydd M Jones a'r Cynghorydd Williams.

Pwyllgor Hawliau Tramwy Cyhoeddus i fod: Cadeirydd ac Is-gadeirydd, y Cynghorydd Williams, y Cynghorydd Megrath a'r Cyng Stacey.

Pwyllgor Tir Hamdden i fod: Cadeirydd ac Is-gadeirydd, y Cynghorydd Williams, y Cynghorydd M Jones a'r Cynghorydd Phillips.

Trafodaeth am newidiadau i'r asiantaethau allanol gyda'r Gefeillio yn cael ei ohirio a'r Cyng Price i fod yn gyswllt BILL.

Adroddodd y Cynghorydd L Jones o gyfarfod OVW y bydd newidiadau yn dod y flwyddyn nesaf lle bydd yn ofynnol i bob Cyngor Cymuned lunio adroddiadau Blyneddol ar gyfer eu cynlluniau tymor byr a thymor hir a'r hyn a gyflawnwyd yn ystod y flwyddyn flaenorol. .

10. Heddlu Dyfed Powys

Ni dderbyniwyd Ffigurau Trosedd ar gyfer Betws ar gyfer mis Chwefror 2021. Roedd y Clerc wedi e-bostio'r PCSO lleol ond ni chafwyd ymateb.

11. Adborth o'r teithiau cerdded wythnosol ar gyfer y 3 ardal hamdden:

Rhoddodd y Cynghorydd Comley adborth ynghylch digwyddiadau o Niwed Troseddol ac Ymddygiad Gwrthgymdeithasol (ASB) yn bennaf yn Clwb Rygbi Betws ond gollyngodd y llanciau allan i ardal Heol Y Felin Green a oedd yn cynnwys yr Heddlu a'r Ambiwllans yn rhoi sylw i bobl ifanc gydag un yn cael ei gludo i'r ysbyty. Mae DPP wedi cytuno i batrolio'r ardal yn amlach ond oherwydd patrymau shifft / gwyliau blyneddol weithiau nid ydynt ar gael i wneud hyn. Mae teledu cylch cyfyng wedi nodi'r rhai sy'n gysylltiedig ac fe'i rhoddwyd i'r Heddlu ond nid ydynt yn cymryd unrhyw gamau pellach. Mae'r diffyg gweithredu hwn gan blismona yn peri pryder.

Ym Maes Chwarae Heol Y Felin mae problem bod plant hŷn yn marchogaeth o amgylch yr ardal ar feiciau pan fydd plant llai yn bresennol, mae hyn wedi'i ddal ar deledu cylch cyfyng, nid yw'n hysbys bod rhai o'r plant yn byw yn lleol.

Dywedodd y Cynghorydd L Jones ei bod yn ymddangos bod y math hwn o ASB yn digwydd mewn sawl ardal gan gynnwys ym Marina Abertawe. Cafwyd trafodaeth gan ei bod wedi bod yn flwyddyn anodd i bawb, yn enwedig plant o bob oed, gyda'r Cynghorydd Megrath yn nodi nad yw derbyn troseddau er gwaethaf hyn yn dderbyniol. Awgrymwyd y dylai ysgrifennydd y RFC gysylltu â Phennaeth yr ysgolion lleol i roi ei bryderon am yr ASB sy'n digwydd yn lleol. Byddai'r Cynghorydd Sir yn codi'r mater yn y cyfarfod PACT nesaf a gynhelir am 14:00 ddydd Llun 15 Mawrth 2021.

Awgrymiadau y dylid anfon llythyrau / e-byst at Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd, Ysgolion ac Oddi ar Drwyddedau.

Parc Betws - Dywedodd y Cynghorydd B Jones fod cangen fawr wedi cwmpo, cysylltwyd â'r Clerc a symudodd y contractwr hi, fel arall roedd popeth yn iawn heb unrhyw faterion eraill wedi'u nodi. Adroddodd y Cynghorydd Picouto fod bagiau baw

cŵn yn cael eu gadael yn y parc ac nad ydyn nhw'n cael eu rhoi yn y biniau. Hefyd, ar 2 achlysur yr wythnos flaenorol a'r wythnos cyn i berchnogion fod yn anghyfrifol yn gadael i'w cŵn redeg yn rhydd yn y parc pan fydd yr arwydd yn dweud eu cadw ar dennyn. Roedd plant / ieuenctid hefyd yn reidio eu beiciau ar y tarmac.

Maes Chwarae Maesquarre - Roedd y Cynghorydd Phillips wedi hysbysu'r Clerc o'i phryderon gyda chyflwr y Daith Dolffiniaid a ffotograffau e-bost. Cysylltodd y Clerc â'r contractwr i roi'r pryderon am yr offer. Mynychodd y contractwr ac nid oedd taith y Dolffin bellach yn ddiogel / addas at y diben ac fe'i symudwyd o'r safle.

Mae'n ymddangos bod y biniau ym mhob ardal yn llenwi'n gyflym, sydd i'w ddisgwyl o dan yr amgylchiadau presennol. Cysylltir â'r Clerc er mwyn hysbysu'r contractwr pan fydd hyn yn digwydd. Dywedodd y Cynghorwyr L Jones a'r Cynghorydd Megrath ei bod yn ymddangos bod bin y Cyngor Sir yn Ffordd Y Glowyr hefyd yn cael ei ramio yn llawn erbyn nos Wener. Dywedodd y Cynghorydd Sir B Jones fod y biniau'n cael eu gwagio bob dydd Mercher. Mae'r biniau yn Heol Y Felin yn cael eu gwagio ar ddydd Llun a dydd Gwener. Dywedodd y Cynghorydd L Phillips fod y bin broga yn llawn ddydd Sadwrn ond nad oedd y bin safonol sydd yno hefyd. Efallai y bydd ystyriaeth sy'n ddarostyngedig i gyllid yn cael 'bin math broga' arall yno a gosod y bin safonol fel rhywbeth ychwanegol ym Mharc Betws.

Dywedodd y Clerc fod gan lawer o Gynghorau Cymuned y broblem hon gyda chŵn nid ar dennyn, sbwriel ac ati. Awgrym bod naill ai ardal yn y parc yn dod yn rhydd o gŵn (anodd ei gorfodi yr un fath â pherchnogion sy'n cadw cŵn ar dennyn) neu'n gwneud ffens. ardal yn benodol er mwyn i gŵn allu rhedeg yn rhydd, sut mae hynny'n gweithio gyda mwy nag un ci rhydd neu os yw un yn ymosodol tuag at eraill ond gobeithio os darperir y cyfleuster hwn, bydd yn cael ei ddefnyddio'n gall. RHAID cadw pob rhan arall o gŵn y parc ar dennyn.

12. Gohebiaeth

a. Hysbysodd y Clerc yr aelodau, o ran yr ymholiad gan breswlydd, ynghylch a fydd mwy o goed yn cael eu plannu ym Mharc Betws ar ôl eu tynnu oherwydd clefyd Ash Die Back. Y cyngor a roddir gan y Cwmni Arolygu Coed a Choedwigwr CCC yw aros 2 - 3 blynedd a gweld pa goed eginblanhigyn sy'n dod i'r amlwg nawr bod y coed ynn wedi cael eu cwmpo. I ddechrau, bydd yr ardal yn llenwi â phrysgwydd (mieri ac ati) ond pan fydd y coed ifanc yn dod i'r amlwg dros amser gellir gwneud penderfyniad ar ba rai sydd wedi'u lleoli a'r math gorau i gadw arnyn nhw i dyfu yn y clawdd a pha rai i'w tynnu. Opsiwn arall sy'n is i lawr / yn y parc neu ar hyd glan yr afon pan fydd y coed ynn yno'n cael eu cwmpo sy'n ofynnol yn ddiweddarach eleni yw ennill cyllid i blannu coedwig ffrwythau treftadaeth Gymreig frodorol. Mae meithrinfa leol yn stocio amryw o goed lleol / treftadaeth.

NODIR yr aelodau gan hyn.

b. Hysbysodd y Clerc yr aelodau bod cais Geogelcio wedi dod i law ynglŷn â gosod geogelciau (Covid safe) ym Mharc Betws. Mae'n rhan o brosiect ysgol. Mae yna hefyd 33 geogelc ar y llwybr beicio lleol. Mae geogelcio yn fath fodern o hela / cuddio trysor. Roedd y Cynghorydd Stacey yn hapus i gefnogi hyn a chynigiwyd gan y Cynghorydd L Jones ac Eiliwyd gan y Cynghorydd Megrath y dylid caniatáu i'r

geogelciau gael eu gosod ym Mharc Betws. **PENDERFYNWYD** i'r Clerc i hysbysu'r sawl sy'n gofyn am y penderfyniad.

c. Hysbysodd y Clerc yr aelodau nad yw'r gŵyn a wnaed gan un Cynghorydd am 2 Gynghorydd arall wedi'i chadarnhau ac na fydd yn cael ei hymchwilio. Mae'r Ombwdsmon wedi nodi bod angen atgoffa'r achwynydd o'u rhwymedigaeth a nodir ym mharagraff 4 (b) o'r Cod Ymddygiad mewn perthynas â'r sylwadau a wnaed. Hefyd, awgrymiadau y gallai fod angen hyfforddiant ar rai Cynghorwyr ar sut i ddefnyddio'r llwyfannau rhithwir yn gywir yn enwedig o ran treiglo meicroffonau wrth beidio â chymryd rhan weithredol, arfer da o amgylch recordiadau (a sut i adael y cyfarfod mae'n amlwg nad yw rhai Cynghorwyr yn gallu gwneud hyn yn brydlon). Mae copïau o'r penderfyniad i beidio ag ymchwilio i'r ddwy gŵyn hefyd wedi'u hanfon at Swyddog Monitro Cynghorau Sir Caerfyrddin, Clerc Cyngor Cymuned Betws a'r Cynghorwyr y cwynwyd amdanynt.

ch. Hysbysodd y Clerc yr aelodau ei bod yn ofynnol yn ôl y gyfraith i Gyfrifiad 2021 gael ei gwblhau gan bob cartref ac eiddo gwag, gallai methu â chwblhau arwain at ddirwy. Mae Cwestiynau Cyffredin ynghylch y cyfrifiad wedi eu rhoi ar y wefan ac anfonwyd e-byst at aelodau.

NODIR yr aelodau gan hyn

e. Hysbysodd y Clerc yr aelodau ar 5 Gorffennaf 2021 y bydd yn Ddiwrnod y GIG, Gofal Cymdeithasol a Gweithwyr Rheng Flaen. Mae cymunedau ac eraill ledled Cymru yn cael eu hannog i chwarae rhan flaenllaw mewn diwrnod unigryw o ddathlu a choffâu'r rhai sy'n gweithio pedair awr ar hugain y dydd, saith diwrnod yr wythnos heb feddwl am eu diogelwch eu hunain.

Gofynnir iddynt wneud hyn trwy gytuno i godi baner unigryw am 10am.

Cymryd rhan mewn distawrwydd 2 funud am 11 am.

The Nation's Toast am 1pm.

Te Prynawn am 4pm.

Canu clychau eglwys 73 o weithiau gyda phob cylch yn cynrychioli 73 mlynedd y GIG am 8pm.

Gall cymunedau lleol gymryd rhan pe dymument fel 'teyrnged' i Arwyr y GIG, Gofal Cymdeithasol a'r rhai sy'n gweithio mor ddiflino ar y rheng flaen.

NODYN gan aelodau a **PENDERFYNWYD** fod y Clerc yn gosod y wybodaeth ar y wefan ac yn gosod y wybodaeth yn adran Newyddion Betws yn y SW Guardian.

13. Taliadau

a) Treth Incwm Clercod / Gogledd Iwerddon / Pensiwn	£	323.79
b) Cyflog a Lwfansau Clercod	£	1180.59
c) Costau Postio	£	5.38
ch) Gwyliadwriaeth Gweithredu Heol Y Felin CCTV	£	96.00
d) Hyfforddiant y Cynghorydd OVW ar gyfer Ionawr 2021 Y Cynghorydd B Jones	£	15.00
dd) Hyfforddiant y Cynghorydd OVW ar gyfer Chwefror 2021		

Y Cyngorwyr Phillips, M Jones (am ddim) a Megrath	£ 30.00
e) Bwrdd Gwybodaeth Parc Betws yn atgyweirio Wrenvale	£ 840.00
f) Gosod a bin dwbl Parc Betws Parciau a Chwarae	£ 658.80
ff) Starleaf	£ 144.00
g) Aelodaeth Flynyddol ALCC	£ 40.00

Ceisiadau Rhoddion

Trafododd yr aelodau'r ceisiadau gyda phleidleisiau yn cael eu gwneud fel a ganlyn:

ng) Bowls Dinefwr - dim pleidlais gan bawb ag 1 ymatal - pleidleisio i roi gwybod am unrhyw rodd

h) Gofal Profedigaeth Cruse, Gorllewin Cymru - rhodd o £ 100 i'w dalu - wedi'i gynnig gan y Cyng Picouto a'i eilio gan y Cynghorydd Phillips.

i) Apêl Cadeirydd CSC - dim rhodd i'w thalu - wedi'i chynnig gan y Cynghorydd Williams a'i eilio gan y Cynghorydd L Jones.

PENDERFYNWYD y dylid talu'r uchod.

14. Adroddiad y Cynghorydd Sir

a) Ar 3 Mawrth 2021 mynychwyd cyfarfod o'r cyngor cyfan ynghylch gosod y gyllideb a threth ar gyfer y flwyddyn newydd. Cynyddu treth y cyngor 3.45%.

b) Ar 10 Mawrth 2021, cynhaliwyd cyfarfod cyngor llawn gyda'r arweinydd Emlyn Dole i roi'r wybodaeth ddiweddaraf am raglen frechu Covid gydag 1 / 3ydd o'r boblogaeth wedi cael eu brechiad cyntaf. Mae gyriant mawr drwodd ar agor 7 diwrnod yr wythnos ar gyfer Grwpiau 7,8 a 9 ar Faes Sioe'r Siroedd Unedig gyda 7 lôn.

c) Bydd y broses o gasglu gwydr ar ymyl y palmant yn dechrau eto o 2022.

ch) Mynychu Modiwl Cyllid am ddim OVV 6 a oedd yn hyfforddiant uwch.

15. Ceisiadau Cynllunio

Enwi a rhifo strydoedd yn 'Clos Ty Coch'

SNN / 01240 New Street yn enwi a rhifo 4 annedd ar dir yn hen Glwb Gwledig Ty Coch, Maesquarre Road, Amanford, SA18 2HQ.

Cafwyd trafodaeth ynghylch eiddo eraill gerllaw sydd ar wahân i'r Clos. Pleidleisiodd pob aelod a chytunodd pawb nad oedd ganddynt wrthwynebiadau i enwi a rhifo'r 4 annedd. **PENDERFYNWYD** Clerc i lywio'r cynllunio.

16. Hysbysodd y Clerc yr aelodau bod eitemau Agenda Vague nad ydynt yn nodi union fusnes fel Unrhyw Fusnes Arall (AOB), Gohebiaeth a Materion sy'n Codi yn beryglus ac y dylid eu hosgoi, oherwydd ni all y cyngor wneud penderfyniadau annisgwyl. Dylai pob eitem ar yr agenda ei gwneud yn glir ynghylch yr hyn y mae disgwyl i chi fel Cynghorydd ei wneud a bod yn fanwl gywir am y pwnc sy'n cael ei drafod. Mae'n anghyfreithlon gwneud penderfyniad ar eitem nad yw wedi'i rhoi ar yr agenda.

Os yw Cynghorydd eisiau cael eitem ar yr Agenda yna mae angen iddo gysylltu â'r Clerc i drafod erbyn diwedd y mis cyn y cyfarfod nesaf (e.e. erbyn 28/2/2021 ar gyfer y cyfarfod yn 10/3/2021).

NODIR yr aelodau gan hyn.

17. Polisi Cadw a Gwaredu Dogfennau i'w drafod a'i fabwysiadu

Cafwyd trafodaeth lle dewisodd y Cynghorydd Stacey ychydig o newidiadau yr oedd eu hangen.

Pleidleisiodd pob aelod i fabwysiadu'r polisi.

PENDERFYNWYD i'r Clerc wneud y newidiadau a llwytho'r polisi i'r wefan maes o law.

18. Canlyniadau Holiaduron Cymunedol

Roedd y Cynghorydd Phillips wedi bod yn coladu'r holiadur ac wedi llunio taenlen ar gyfer Parc Betws a Maes Chwarae Maesquarre. Mae ganddi fwy i'w goladu.

C? yn ymwneud â'r Llys Tennis:

1. Aros fel ardal Llys Tennis
2. Campfa Awyr Agored / Ardal Gemau Aml-ddefnydd (MUGA)
3. Man picnic / ardal eistedd / ardal i blant ifanc

C3. Parc Betws

1. Gwagio mwy o finiau / biniau yn amlach
2. Ni chaniateir / ardal i gŵn oddi ar y plwm / mwy o arwyddion
3. Man picnic
4. Glanhewch lwybrau ac ail-wyneb, gwella mynediad ar gyfer cadeiriau olwyn a bygis
5. Caffi
6. Stondinau Marchnad i Barc Betws

C? Maes Chwarae Maesquarre

1. Cynnal a chadw / trwsio eitemau
2. Bwrdd picnic / seddi
3. Offer babanod / plant bach
4. Lloriau meddalach
5. Llwybrau rhwng ardaloedd
6. Offer / ardaloedd cyfeillgar i'r anabl

Daeth y cyfarfod i ben am 20:55. Gadawodd y Clerc y cyfarfod am 21:05 ar ôl i bawb adael.